

Література.

1. Петренко С.Н. Контролінг: учеб. пособ. / С.Н. Петренко. - К.: Ника-Центр, Єльга, 2004.-328 с.
2. Швиданенко Г. О. Контролінг : навч. посіб. / Швиданенко Г.О., Лаврененко В. В., Дерев'янка О. Г., Приходько Л. М. – К.: КНЕУ, 2008. – 264 с.
3. Рибак О. В. Формування механізму контролінгу в управлінні результативною діяльністю підприємства: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 – 248 с.

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Кузнєцова Д. С., студентка
Науковий керівник: Ковальов В. В., к.е.н., доцент
Херсонський державний університет

Актуальність розглянутої теми полягає в тому, що сучасна українська економіка розвивається і удосконалюється за світовими економічними ринковими законами, що передбачають прояв і зв'язаність ринкових відносин між різними суб'єктами господарювання. Цей взаємозв'язок супроводжується сталим кругообігом ресурсів як у масштабах економіки загалом, так і в межах самостійного підприємства, що вимагає від них гнучкого реагування на зміни фінансово-економічної ситуації та продуктивного управління всіма наявними ресурсами. В даних умовах слід звернути увагу на єдиний тип ресурсів підприємства, який з мінімальними часовими втратами безпосередньо трансформується в будь-який інший тип ресурсів (грошові кошти). Усі операційні процеси господарювання обслуговуються грошовими коштами, а грошові потоки відображають їх рух.

Висвітлення питання грошового потоку підприємства як самостійного об'єкту фінансового управління недостатньо розкрито у вітчизняній і світовій літературі фінансового менеджменту. Окремі прикладні аспекти грошових потоків підприємства розглядаються лише в складі питань управління залишками грошових активів, управління формуванням та розподілом фінансових ресурсів і антикризового фінансового управління підприємством під загрозою банкрутства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Підходи до ефективного аналізу, планування та прогнозування грошових потоків підприємств викладені в роботах відомих зарубіжних вчених, таких як І.О. Бланк, Ван Хорн, Е. Хелферт, А. Рапапорт, Л.А. Бернстайн. Праці цих та інших зарубіжних авторів створили підґрунтя для дослідження грошових потоків українськими вченими: О.Я. Базілінська, М.Д. Білик, В.О. Подільська, О.В. Яріш, О.О. Терещенко, Ю.С. Цал-Цалко, М.Г. Чумаченко та інші.

Згідно П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів», грошові кошти – це готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання; крім того надається визначення еквівалентам грошових коштів як короткостроковим високоліквідним фінансовим інвестиціям, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості, а рух грошових коштів – це надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів [3, с. 531].

Грошові потоки підприємств характеризуються різною структурою. Структура вхідних грошових потоків залежить від сфери діяльності та організаційно-правової форми підприємства.

Оскільки потреба в інформації про стан грошових потоків існує, тому необхідно мати в обліку спеціальну звітну форму, яка б відбивала відомості про формування грошових потоків. В звіті розкриваються джерела надходження та видатку грошових коштів у розрізі таких видів діяльності, як операційна, інвестиційна та фінансова. Визначимо сутність кожного із таких видів діяльності [4, с. 25]:

– операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, яка не є інвестиційною та фінансовою.

– інвестиційна діяльність являє собою придбання та реалізацію тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є частиною грошових коштів та їх еквівалентів.

– фінансова діяльність – це діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.

На сучасному етапі здатність підприємства виживати на пряму залежить від вміння аналізувати та управляти грошовими потоками. Ефективне функціонування підприємства ґрунтується на регулярному і всебічному аналізі грошових потоків підприємства, їх чіткій організації, і побудові на підприємстві такої системи управління грошовими потоками, яка збільшить точність їх аналізу та наступного прогнозування [2, с. 100].

Під управлінням грошовими потоками розуміють відповідну організацію руху грошових коштів у просторі та часі. У свою чергу, певний набір методів та форм, що використовуються для організації руху грошових коштів підприємства, визначають як «модель управління грошовими потоками».

За рахунок розкриття сутності системи управління грошовими потоками можливо досягти: мінімізації витрат щодо фінансування господарської діяльності підприємства, забезпечення реалізації короткострокових і стратегічних (довгострокових) планів підприємства, сприяти стабільності високого рівня платоспроможності й підтримання фінансової стійкості, підвищити раціональність використання активів, а також джерел їх формування. Доцільна система управління і прогнозування грошовими потоками у більш глобальному сенсі впливає на здатність підприємства до перспективного розвитку та досягнення бажаного фінансового успіху в довгостроковому періоді. Підґрунтям дослідження управління грошовими потоками є правильно побудований аналіз грошових надходжень і видатків [1, с. 287]. Запорукою ефективного аналізу грошових потоків, як складової аналізу фінансового стану підприємства, є дослідження спроможності підприємства спланувати управління грошовими потоками так, щоб у розпорядженні підприємства була достатня кількість грошових коштів на будь-якому етапі його господарювання.

Прогнозування та планування є ключовим елементом фінансового менеджменту, забезпечуючи адекватність моделі управління фінансами суб'єкта господарювання потребам мінливого ринкового середовища та її ефективність [5, с. 535].

Аналіз ефективності управління грошовими потоками є завершальним етапом аналітичної роботи, мета якого – визначити результативність управлінських рішень щодо грошових потоків підприємства та їх вплив на стан фінансової рівноваги і забезпечення сталого економічного зростання.

Адекватна ідентифікація та обґрунтування цілей і завдань планування та прогнозування грошових потоків є вихідним етапом формування самої моделі управління грошовими потоками суб'єкта господарювання.

Література.

1. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2003. – 496 с.

2. Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту : Пер. з англ. – К.: Молодь, 1997. – 100 с.
3. Фінансовий менеджмент : Навч. посібник / За ред. Г. Г. Кірейцев. – 3-тє вид.– К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 531 с.
4. Сіменко І. Принципи економічного аналізу // Економічний аналіз. – 2008. – № 2 (18). – 25 с.
5. Фінансовий менеджмент : Підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2005. – 535 с.

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «БЮДЖЕТ ПІДПРИЄМСТВА»

Мироненко В. В., студент

Науковий керівник: Догадайло Я. В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В економічно розвинених країнах досить розповсюдженим способом планування є бюджетування, яке, хоча й не є універсальним засобом уникнення кризових ситуацій, але надає реальну можливість підприємствам зорієнтуватись у мінливому ринковому середовищі та своєчасно прийняти потрібні управлінські рішення щодо подолання проблем, що виникають. У процесі впровадження цієї порівняно нової для вітчизняних підприємств технології науковцями проводиться багато теоретичних досліджень щодо визначення важливих аспектів такого явища.

Бюджетуванням прийнято називати процес складання і реалізації бюджетів підприємства в практичній діяльності. Бюджетування допомагає оптимізувати ресурсні потоки, забезпечити економію, удосконалити управління грошовими ресурсами, зміцнити фінансову дисципліну, підвищити рівень інвестиційної привабливості й конкурентоспроможності підприємства. Бюджет є найбільш розповсюдженим компонентом планування і головним управлінським інструментом. Багато науковців намагаються надати стисле та обґрунтоване визначення цього поняття.

У світі сучасної економічної думки існує багато визначень поняття «бюджет», дослідження яких дозволило систематизувати трактування поняття «бюджет підприємства» за певними підходами до розкриття змісту цього терміну.